

[Justitsministeren.]

Ved det nu foreliggende Forslags oprindelige Udarbejdelse har Justitsministeriet raadført sig med Højesteretspræsident, Dr. jur. Troels Jørgensen og med Professor, Dr. jur. Stephan Hurwitz. Man har derefter forhandlet med Repræsentanter for Pressens forskellige Organisationer om Forslagets Indhold, og dette er nu ændret paa meget væsentlige Punkter.

Man ser heraf, at Spørgsmaalet om en revideret Presselov stadig har været paa Tapetet i de sidste 30 Aar og altsaa ikke er en ondsindet Opfindelse af undertegnede. Men Emnet er af mange Grunde, ogsaa rent juridiske, vanskeligt at behandle.

Ifølge § 3 i Presseloven af 1851 paa-hviler Ansvar for Indholdet af et trykt Skrift: 1) Forfatteren eller derefter 2) Ud-giveren, 3) Forlæggeren eller Kommissions-handleren, 4) Bogtrykkeren, saaledes at kun een bliver ansvarlig, og saaledes at Ansvar bortfalder for de sidstnævnte, hvis een af Formændene kan drages til Ansvar. Ansvar er altid Gerningsmandsansvar: hvis Formanden ikke opfylder Betingel-serne, bliver Efterfølgeren ansvarlig uden Hensyn til, om han har gjort noget, altsaa vilde være straffri efter de almindelige gældende strafferetlige Regler.

Denne Ansvarsordning medfører, at den nærmest skyldige i mange Tilfælde vil blive fritaget for Ansvar, medens det fulde Ansvar gøres gældende mod en Person, der staar i et fjernere Forhold til Skriftets Indhold. Dernæst frembyder denne Ordning jo ingen Beskyttelse imod Straamands-uvæsenet, og udenlandske Lovgivninger har overhovedet intet Sidestykke til dansk Rets ubetingede beskyttede Anonymitet, der endog udelukker Ansvar for den unavn-givne Forfatter, Ud-giver eller Forlægger, selv om vedkommende melder sig og vil overtage Ansvar. Ej heller kender man i Udlandet en Ordning, der i saa vidt Om-fang som den danske fritager den virkelig skyldige og lægger det fulde Gerningsan-svar over paa mere eller mindre uvedkom-mende Personer.

Til Støtte for at anvende de almindelige Ansvarsregler, den saakaldte naturlige Ordning, kan man anføre, at det er den retfær-digste, for saa vidt den rammer den virkelig skyldige og lader den uskyldige gaa fri, at man vilde faa samme Ansvarsregler for Offentliggørelse af indenlandske som for Udbredelsen af indførte fremmede Skrifter, og at den danske Lovgivning herefter vilde komme i større Overensstemmelse med Ud-viklingen i Udlandets Lovgivning. Men til

Støtte for den gældende Ordning kan man anføre, at den ved sin Enkelthed fritager det offentlige for Bevisvanskeligheder, end-videre, at den i Pressefrihedens Interesse fritager Forfatteren for enhver Inkquisition. Fordelen ved dette Systems Enkelthed og Hensynet til Anonymiteten kan dog ikke begrunde en saa vidtgaaende Ansvarsbe-grænsning som den gældende Presselovs. Udgangspunktet maa være, at de alminde-lige Ansvarsregler gennemføres overalt, med-mindre der foreligger særlige Grunde til det modsatte.

Hvad nu først angaar Ansvar for Indholdet af et i Udlandet trykt Skrift, gælder allerede nu de almindelige Ansvarsregler. Dernæst med Hensyn til ikke-periodiske Skrifter, der trykkes her i Riget, kan der efter min Formening heller ikke anføres afgørende Grunde imod den almindelige europæiske Ansvarsordning. Det er en Selv-følge, at Bogtrykkerne ikke kan have noget at indvende mod det. Men Boghandlerne da? Ja, Spørgsmaalet er for Boghandlernes Vedkommende uden større praktisk Betydning. At Ansvar bedømmes efter alminde-lige Regler, medfører ikke nogen yderligere Undersøglespligt for Boghandlerne, og Be-visbyrden paa-hviler det offentlige, i borgerlige Sager Sagsøgeren. Kun i et enkelt Tilfælde, omhandlet i § 15, Stk. 2, bliver der Spørgs-maal om en vis flygtig Gennemsynspligt.

Hvad endelig Forlæggerne angaar, saa ifalder de efter den gældende Ordning kun Ansvar, naar Forfatteren ikke har navn-givet sig. Da en Forlægger maa antages altid at kende Indholdet af en Bog, som han udgiver paa sit Forlag, kan der ikke være nogen Betænkelighed ved at paalægge ham et Ansvar efter de almindelige Regler om Straf og Erstatning. Noget andet er, om det vil blive hilst paa Forhaand med Til-fredshed af Forfatterne. De vil muligvis frygte, at Forlæggerne saa vil udøve en strengere Censur end nu. Efter min Mening er denne Frygt ubegrundet. Der udøves allerede ret stærk Censur fra Forlæggernes Side og en Censur, der kun skal gaa ud paa at skønne over, om et Skrifts Indhold er strafbart, kan vanskeligt tænkes at blive strengere end den, der foregaar nu.

Hvad særlig Erstatningsansvaret an-gaar, kan der lige saa lidt som med Hensyn til Strafansvaret anføres afgørende Grunde mod at lade Lovgivningens almindelige Regler komme til Anvendelse, thi en Be-tingelse for Erstatningsansvar er det altid, at den paagældende har indset, eller burde have indset, at Skriftets Indhold er rets-stridigt. Men derudover maa der foreligge